

Besættelsestidshistorisk selskab
for
Thy og Vester Han Herred

BSTH

BSTH

*Nyhedsbrev nr. 42
Januar 2005*

Til alle medlemmer

Museet i Hanstholm har tilbud BSTH et lokale til en særudstilling om 4. maj.

Vi vil gerne vise effekter, der knytter sig til befrielsesdagene og efterlyser medlemmer der vil låne os noget, det kan være et brev, en genstand, et billede, der er mange muligheder.

Det bedste er, hvis det har en historie knyttet til sig og den vil vi også gerne have, selvom du måske ikke mener, at det du har, er noget særligt, synes jeg du skal ringe alligevel. Det kunne jo være, at det er lig den lille interessante ting vi gerne ville have med, eller du måske ved, hvor der er noget vi kan låne.

Har du lyst, kan der blive tale om at være på museet er par timer, idet vi har valgt at være til stede når der åbnes den 4. maj og i weekenden efter. Der er således opsyn med tingene ligesom så meget som muligt, vil blive lagt i montr.

Du kan henvende dig til:

MuseumsCenter Hanstholm tlf.: 97 96 17 36

Esben Kaagaard, Thisted tlf.: 97 92 68 20

Jarl Ingerslev tlf.: 97 91 18 30

Vi skal have besked senest den 23. februarså kik i gemmerne.

P.b.v.

Jarl Ingerslev

BESÆTTELSESTIDSHISTORISK SELSKAB for Thy og Vester Hanherred

28. januar 2005

ordinær generalforsamling afholdes som følger:

Onsdag den 20/4 2005 kl 1930 på Museet, Molevej, Hanstholm

Dagsorden:

- Valg af dirigent
- Aflæggelse af formandens beretning
- Forelæggelse af det reviderede regnskab
- Behandling af forslag - forslag der ønskes behandlet skal være formanden i hænde mindst 2 uger før.
- Fastsættelse af selskabets organisation
(Valg til turudvalget)
- Fastsættelse af kontingent (for 2006)
- Valg af bestyrelse og revisorer. - :På valg
Erik Andersen
Jens C Grud Sørensen
Suppleant Jens Andersen
Revisor Esben Kaagaard
Revisorsuppleant K Starch Lauritsen
- Eventuelt

pbv Jarl Ingerslev

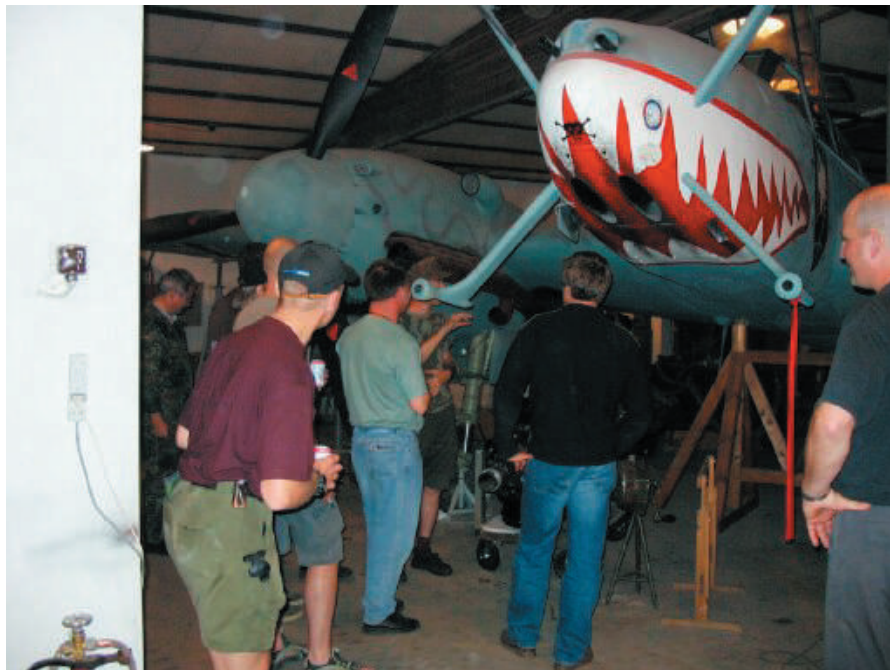

Nu er det mørkt omkring os, men lysene skinner klart gennem den snepudrede kant af lyng der omkranser hver grav og giver et skær af morgenrøde selv om det er aften.

Pergolaen er oplyst med et flakkende skær og vejen ned mod henrettelsespladsen er kantet med lys, på pladsen står de tre pæle hvor frihedskæmperne blev bundet og skudt
Her er blot en enkelt krans og et lys foran hver pæl.

Gunnar NU Hansen har engang sagt, at juleaften måske er en af de smukkeste traditioner der opstod efter frihedskampen og efter dette besøg er jeg ikke utilbøjelig til at give ham ret. Lysene og den hvide sne, sangen og faklerne, alt efterlader en følelse af samhørighed med dem der ligger i gravene enten det er en frihedskæmper eller en KZ fange, alle døde de for Danmark på en eller anden måde, og vi må ikke glemme dem, de var hver på sin måde med til at skabe en grobund for det vi har i dag.

Jarl Ingerslev

5. Som det ses er rummet til kølevand til maskinerne fortsat helt fyldt op med vandtanke.

bruges til kontorer og ophold af maskinmesteren.

Hvis man lukkede bunkeren og var nødt til at blive der, var der også køjer hvor man kan sove, hvis da ellers lyden fra blæserne ikke er for irriterende. I alle gange var der malet en stribe på væggen så man, ved at følge den ville komme til en udgang.

På væggene var der flere steder grundplaner så man kunne orientere sig, ligesom brandberedskabet var højt.

Skulle man få brug for det, kan der ABC renses, og personalet få rent tøj. I gangen efter renserummet var der oplagt stabler af M/58 kampuniformer.

Nødudgange er der selvfølgelig også og vi mindedes da vi gravede os ned i bunkeren i Agger, her skulle man så opad, men der er langt op når vi er de her 50 m. nede,

Alle forsyninger kommer ind ad en skrå slisk, hvor der kan trækkes en vogn op/ned. Skulle man få lyst til lidt motion, kunne man altid løbe en tur op og ned ad trapperne, der så ud til bare at forsvinde et eller andet sted.

Inde i selve bunkeren er der en hejsekurv til service og reparation som betjener alle tre etager.

Alt var så rent og vel vedligeholdt, så det var en fornøjelse at være der og jeg tror at de to damer fra TV programmet »rent hjem« ville være meget tilfredse, måske skulle vi foreslå dem som mulige gæster.?

Selve bunkeren er bygget som vi kender det. Der er jo ikke de store muligheder for variation, ligesom indretningen følger næsten samme standard, der skal jo være de forskellige servicefunktioner, dels til ophold og forplejning og dels til bunkerens drift.

Som ekstra beskyttelse er der ved dette anlæg en membran af beton lagt ud i en kuppelform over et tykt lag jord således at først er der bunkeren, så et lag jord, betonmembranen, et lag jord med grønsvær.

Turen opad er en sej omgang, 117 trin med diverse afsatser, men bare opad, og det er også den vej en bære skal udgodt man ikke er sanitetsmand,

Da alle adgangskort var samlet ind tog vi afsked med Juul og sagde tak for vi måtte komme- På vej ned til bilerne sagde vi farvel til hinanden og kørte hjemad.

Referent: Jarl Ingerslev

Hel er et besøg værd for alle, som interesserer sig for moderne befæstningsanlæg. Her ligger ikke blot det tyske batteri, men også velbevarede polske batterier fra mellemkrigstiden og Den kolde Krig foruden landbefæstningsanlæg fra 1930'erne.

NBNBNNBNNBNNBNNBNNBNNBNNBNNBNNBNNB

28/5 2005

reserver datoen

turudvalget

NBNBNNBBNBBNBBNBBNBBNBBNBBNBBNBBNBB

Der er vedlagt 1 stk betalingskort.

150- kr ...for et helt år..... det er da billigt

venligst kassere

Til almindelig info: brev fra politiet vedr. våben

Besøg i batteri ”Schleswig-Holstein” på Hel/Polen

af Jens Andersen

Da den tyske flådes overkommando i efteråret 1940 besluttede at opstille 38 cm-batteriet på Hanstholm, omfattede dens planer ikke kun Hanstholm, men også tilsvarende batterier ved Dueodde på Bornholm og på halvøen Hel (tysk: Hela) ved Gdansk Bugten i Polen.

Disse batterier blev ikke kun bygget samtidigt med museumsbunkeren, men kanonbunkerne var også af samme type som denne. Derfor er det af stor interesse for MuseumsCenter Hanstholm, at kunne undersøge disse bunkere for bedre at kunne forstå indretningen og brugen af vor egen museumsbunker.

De to bunkertorsoer, som nåede at blive bygget på Dueodde, er frit tilgængelige. Det samme var imidlertid ikke tilfældet med batteriet på Hel. På grund af halvøens strategiske betydning i forsvaret af Gdansk har området også efter krigen været militært område, og dermed lukket land for udlændinge.

Efter murens fald og Polens efterfølgende medlemskab af både NATO og EU burde det imidlertid være muligt at få adgang til batteriet og studere det nærmere. Jeg tog derfor til at begynde med kontakt til den polske ambassade, og ad lidt omveje blev jeg sat i kontakt med en gruppe folk, som kalder sig ”Hels Venner”. Gruppen arbejder bl.a. med at formidle og restaurere de mange militære anlæg fra det 20. århundrede, som findes i området. Blandt deres projekter er også det tyske 40,6 cm batteri ”Schleswig-Holstein”.

I begyndelsen af oktober 2004 rejste jeg derefter til Polen for at besigtige batteriet. Jeg blev utroligt venligt og gæstfrit modtaget af formanden for ”Hels Venner”, Mirosław Kuklik, og en håndfuld polske ”bunkertosser” (- den slags findes altså også dernede).

Modsat batteriet på Bornholm nåede batteriet på Hel at blive færdigbygget. Imidlertid blev dets kanoner allerede i begyndelsen af 1942 afmonteret og flyttet til Nordfrankrig, hvor de blev opstillet i det berømte batteri ”Lindemann” ved Sangatte. Årsagen til flytningen var, at tyskerne ikke regnede med, at de mere ville få brug for kanonerne til beskyttelse af Gdansk, da den sovjetiske flåde på dette tidspunkt var blevet spærret inde ved Leningrad.

Batterianlægget består af tre bunkere til 40,6 cm-kanonerne, to store

ammunitionsbunkere samt en ildledelsesbunker. To af de tre kanonbunkere var ikke tilgængelige, da de fortsat anvendes af det polske militær; det samme var tilfældet med de to ammunitionsbunkere. De to tilgængelige bunkere var imidlertid interessante nok til, at al den tid, der var afsat til undersøgelse af dem, blev brugt fuldt ud.

Ildledelsesbunkeren var af samme type, som den der var planlagt bygget på Bornholm. Den adskiller sig fuldstændigt fra den, som blev bygget i Hanstholm. Der er nemlig tale om et ni etager høj tårn, som hæver sig 25 m over skovbunden. Baggrunden for at man valgte at bygge en sådan ildledelsesbunker på Hel er, at halvøen kun hæver sig få meter over havoverfladen. Sammenlignet med det senere atlantvoldsbyggeri er der tale om en spinkel bygning. Ildledelsesbunkerens vægge er således kun en meter tykke, og på alle etager er der vinduer, som ganske vist har kunnet lukkes med jernskodder indvendigt og udvendigt. Observationsrummet i toppen af tårnet svarede i øvrigt helt til det i Hanstholm-batteriets ildledelsesbunkeren.

De tre kanonbunkere er som nævnt af samme type som museumsbunkeren i Hanstholm. Imidlertid var der mange forskelle fra vores bunker. Bunkerne i Hel er således anbragt på jordoverfladen på grund af høj grundvandstand. Alle mandskabsrum var derfor forsynet med vinduer, som kunne lukkes med jernskodder ud- og indvendigt. Bunkerens placering på jordoverfladen betød også, at man havde givet bunkerens mandskabsafdeling en ekstra indgang. Desuden fremgik det tydeligt, at alle mandskabsrummene havde haft gulve af træ. Bunkerens varmeanlæg havde været kulfyret, og derfor var der en kulslidske fra ammunitionsgangen med i fyrrummet.

Det ser ud til, at man ved demonteringen af batteriet i 1942 har ladet bunkeren stå tilbage med det meste af sit udstyr bortset fra selve kanontårnet og ammunitionssluserne. Mange af de tekniske installationer findes derfor stadig i bunkeren, selvom de er alvorligt truede af almindelig fysisk nedbrydning, jernsamlere og souvenirtyve. Alle rørene i ventilationsrummet er således bevaret, ligesom hydrofortanke, kølevandstanke samt en del af fyranlægget. Derimod er samtlige køjer, døre og vinduesskodder fjernet - rimeligvis fordi de efter krigen skulle bruges andetsteds. Manglen på døre og skodder vil naturligvis give sikkerhedsmæssige problemer, hvis man åbner et museum i bunkeren. Men manglen på skodder giver bunkeren et meget lidt skummelt og bunkeragtigt indtryk.

Hermed programmet for weekenden 16-17.04.2005

Fredag 15.04.2005: Mulighed for ankomst mellem 18.00-21.00!

Lørdag 16.04.2005: 08.30-10.00: Ankomst.
10.00-10.20: Velkomst.
10.30-11.45: Foredrag om FIH.Tirstrup af Jørn Junker
12.00-13.00: Frokost.
13.00-15.45: Rundtur på Tirstrup,bunkers+Bygninger,
flyverskjul, Muni-Dorf og Hangar, med indlagt
kaffe+kage.
16.00-16.50: Ginster/Geissblatt og WL C2 ved SES.
16.50-17.15: Kdo-struktur Silkeborg Bad ved Dan Mouritzen.
17.15-17.45: Batteri Schleswig-Holstein ved Jens Andersen
18.00-19.00: Aftensmad
19.00-20.00: Hvad var der i Århus ved Flemming Jensen.
20.00-???: Korte indlæg/Bytte frimærker.

Søndag 17.04.2005: 07.00-08.00: Vækning oprydning.
08.00-09.00: Morgenmad.
09.00-09.30: Aflevering af nøgler mv.
09.30-10.15: Forskydning til Århus.
10.20-11.50: Besættelsesmuseet Århus.
12.00-13.00: Frokost.
13.00-15.00: SOK, Thorsmølle mv.
15.00-15.30: Afslutning.

Maden får vi udefra, men vi skal selv stå for servering og opvask.
Der må ikke medbringes våben og ammunition!

Der kan købes øl, vin og vand til meget rimelige priser. Det er ikke tilladt at rende rundt, i det indhegnede militære område. Porten vil være låst, undtagen når vi skal ud og ind!

Tilmelding til: junker@post6.tele.dk eller nautic@post1.tele.dk

Jeg skal dog gøre opmærksom på, at alle senge allerede er optaget! Derfor må deltagere selv medbringe soveposer+liggeunderlag.

Man kan medbringe campingvogn/ mobilhome!

2. Indgangen til bunkerens mandskabsafdeling. Langs facaden ser man vinduesåbningerne ind til mandskabsrummene.

3. Kik ned i kanonbrønden.

Bortset fra trævæksten, vil enhver Hanstholm-kender kunne nikke genkendende til synet.

interesse med primær interesse i anden verdenskrig.

I cirkulære nr. 8 af 26.01.2000, § 15 anføres det, at modtager politiet en ansøgning om tilladelse til at besidde våben, der må formodes at hidrøre fra besættelsestiden, skal ansøgeren opfordres til at dokumentere sin adkomst til våbenet. Må det formodes, at våbnet er undergivet statens ejendomsret, skal sagen forelægges for Justitsministeriet.

Jarl spørger om hvordan skydevåben skal opbevares.

I bekendtgørelse nr. 66 af 26.01.2000, § 20, stk. 1-3, jfr. § 46 anføres det, at alle skydevåben samt ammunition hertil efter den 01. januar 2003 SKAL opbevares i sikringsskab med en godkendelse i mindst EN 1143-1 grade =, eller et sikringsskab, der svarer hertil.

Det anføres videre, at bl.a. blankvåben skal opbevares forsvarligt og på et sted, der er utilgængeligt for uvedkomne.

Jarl spørger om hvordan et skydevåben evt. kan uskadeliggøres.

Vejledningen fra Justitsministeriet samt Rigspolitechefens våbenteknisk afdeling er, at lås og løb gennemsaves på langs i hele våbenets længde, hvorefter våbenet må betegnes som ubrugeligt.

Jarl spørger til sidst om der kan opnås tilladelse til at samle våben uden at have erhvervet jagttegn. Der stilles altid krav til ansøgerens personlige forhold – Vandelsprøvelse.

Politiassistent Elis Pedersen håber, at denne redegørelse er fyldestgørende svar på spørgsmålene. Hvis der er yderligere spørgsmål kan han kontaktes, og han vil af bedste evne give svar på det adspurgte.

Besøg på Joint Host Nation Support Group Denmark 4. november 2004

Ja, Ingerslev, så er det i orden, I kommer ca. 25 mand d. 4 nov. og kikker på vores bunkers.

Ordene var Bunkerkommandant MAJ. J Ø Juul's og de bekræftede vores ansøgning om et besøg i en moderne bunker. Nu har vi set de gamle tyske bunkers, lige fra totalskadet til kampklar stand. Så da forslaget her blev stillet var der ikke tvivl, den måtte vi da se.

Deltagerne samledes i Vilsund hvor man fordeltes i bilerne og kørte mod Finderup.

Vel ankommet til Finderup meldte jeg vores ankomst i vagten og vi blev bedt om at gå lidt tilbage og afvente nærmere, selv om vi godt ved, at vagten ved et militært område er bevæbnet, giver det en vis respekt se en vagtkommandør med pistol. Efter en kort tid blev vi modtaget af MAJ. Juul og fik udleveret adgangskort som skulle bæres synligt under opholdet.

Vi gik hen til noget der i halvmørket lignede et læskur, men var ind/nedgang til bunkeren. Vi gik ned og ned og ned til en slags forhal som ligger udenfor selve anlægget, derfra kom vi til et mødelokale hvor Juul gav en orientering om bunkeren, hvorfor den egentlig var der og hvad den var beregnet til,

Da NATO blev ændret bortfaldt det gamle Joint Headquarters North East og JHNSG blev oprettet i juli 2004, den skal støtte NATO med overvågning og efterretning i Danmark.

Bunkeren ligger ca. 50 m. under jorden, et kvadratisk anlæg på ca. 47x47 m. og i 3 etager, andre ting som murtykkelser kunne ikke oplyses af indlysende grunde, men vi fik lov at være i den nederste etage, hvor de fleste installationer er anbragt. De to andre var der ikke adgang til, da der døgnet rundt - året rundt arbejdes, og det er hemmeligt hvad der foregår.

Men der var også nok at se. Efter en god kop kaffe og ostemad blev vi delt op i to hold hvor Juul anførte det ene og SSG E. O. Hansen det andet sammen med Juuls efterfølger. Vi var inde i ventilationsrummet hvor kraftige blæsere skiftede luften ud i hele bunkeren, det var mange m3 der blev blæst igennem, Varmecentralen sørger for at holde en konstant temperatur overalt, og skulle det civile net bryde ned stod store dieselgeneratorer klar til at forsyne bunkeren med el.

Der var gjort klar til et lægehold kunne arbejde i et par rum, som til daglig

Billeder fra en »KANONTUR» til København 10.-11. september 2004

Juleaften i Ryvangen - 2004

Det har sneet let siden middag, og det meste er blevet liggende. Vi kører gennem et gråhvidt København med kurs mod Mindelunden, hvor vores, min kones og min, julegudstjeneste skal være i år.

Vi kommer i god tid, kun HJV er ved at gøre klar til højtideligheden, lysene på gravene skal tømmes for sne og sjap, de har stået klar længe og er blevet våde.

Flere og flere kommer, stille samles man foran gravfeltet hvor der tidligere på dagen er kommet kranse fra kammerater og foreninger, de rød/hvide/blå farver lyser op i det begyndende tusmørke.

Klokken er nu 1600 - HJV folk kommer i kolonne med tændte fakler og fordeles ved gravene. Efter velkomsten tændes lysene og der lægges en lille buket på hver grav.

Studentsangerne synger "alle træer står så stille" derefter taler en af arrangørerne kort og fortæller at HJV nu i 5-6 år har stået for juleaften her.

Så synger Studentsangerne igen ,titlen husker jeg ikke men det er den med linierne

"Guds fred med vore
I Danmarks rosengård
Guds fred med dem som bløde
Af dybe hjertesaar"

Og det er de samme linier CHR X citerede ved Rigsdagens første åbning efter besættelsen.

Denne aftens taler er fhv. udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen, han taler om frihed, og kampen mod uretten, og han taler om de Danske soldater der gør tjeneste i udlandet og også må holde jul der.

Derefter læses fadervor og til slut synger vi alle sammen: Altid frejdig..

Jarl Ingerslevs skriftlige forepørgsel til Thisted Politio opbevaring, uskadeliggørelse samt tilladelse til opbevaring af våben.

Jarl skriver i henvendelsen, at han gerne vil have klare linier i forholdet til skydevåben, og spørger om, hvad man må have af skydevåben og blankvåben m.v.

Politiassistent Elis Pedersen beskriver nedenfor de generelle regler om bestemmelserne samt besvare Jarls konkrete spørgsmål.

Generelle bestemmelser:

Bekendtgørelse nr. 66 af 26.01.2000 om våben og ammunition, § 1 anføres det, at forladervåben, der er fremstillet før 1870 og bagladervåben fremstillet før 1870, og som ikke kan anvende enhedspatroner ikke er omfattet af forbudet i våbenloven.

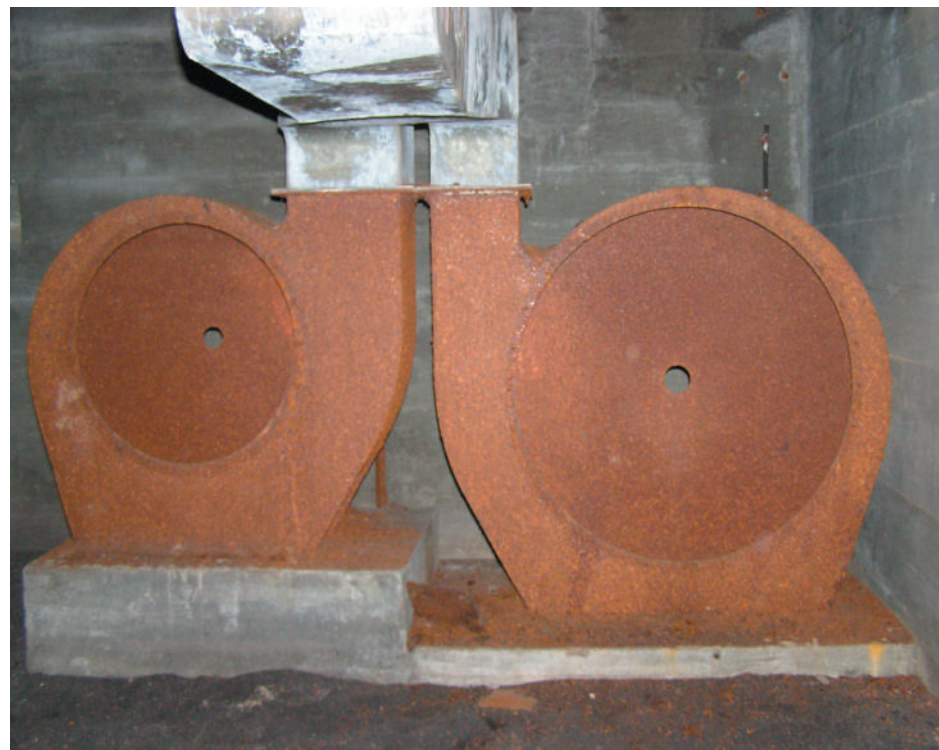
I samme bekendtgørelse § 2 anføres det, at Politiet meddeler tilladelse til, håndskydevåben og ammunition hertil, dele af håndskydevåben, armbrøster, signal og kombinerede gas og signalvåben, lyddæmpere til skydevåben, optisk elektronisk sigtemidler med lysstråle, slangebøsser samt genopladning af ammunition samt fremstilling af projektiler.

Endvidere kræves tilladelse fra Politiet til at besidde blankvåben, knive, bajonetter og andre stikvåben.

I samme bekendtgørelse 36, stk. 1 anføres det, at våbentilladelse, samtykke til våbentegning og jagttegn samt andre tilladelser eller godkendelser efter våben- og eksplosivlovens bestemmelser kun kan gives til personer, om hvis personlige forhold og hidtidigeandel der ikke foreligger oplysninger, som gør det betænkeligt at imødekomme ansøgningen.

Cirkulære nr. 8 af 26.01.2000 om våben og ammunition § 13 anføres det, at til personer der godtgør at være våbensamler, kan der gives tilladelse til at erhverve skydevåben fremstillet før 1890 samt dansk pistol model 1910, marinerevolver model 1891, Schouboe-pistol model 1867, glatløbede haglgeværer, signalvåben, andre skydevåben af særlig historisk værdi, armbrøster, blankvåben og aftagelige magasiner. Der kan videre gives tilladelse til besiddelse af blankvåben til dekorative formål.

Jarl skriver indledningsvis, at han er medlem af en forening af historisk

4. Kabinetterne til ventilationsapparaterne står stadig på deres plads i ventilationsrummet. Det sorte på gulvet er ikke almindeligt snavs, men kul fra filterne.

